

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

M

Paper-III

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

AUG - 19315

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 40

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांना प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ्या/निळ्या करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागीचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांना परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅल्क्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

AUG - 19315/III

Journalism and Mass Communication
Paper III

पत्रकारिता आणि जनसंचार

प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. The term 'mesmerism' is used in reference to the ways in which :</p> <p>(A) Society influences individuals</p> <p>(B) Individuals memorise theological lessons</p> <p>(C) Franz Mesmer teaches his students</p> <p>(D) Media influence people</p> <p>2. Colour printing demands colour :</p> <p>(A) Integration</p> <p>(B) Dilution</p> <p>(C) Separation</p> <p>(D) Concentration</p>	<p>1. 'मेस्मरिझ्म' ही संज्ञा कोणत्या मार्गाच्या संदर्भात वापरली जाते ?</p> <p>(A) समाज व्यक्तिवर प्रभाव टाकण्याचे मार्ग</p> <p>(B) व्यक्तींनी ब्रह्मज्ञानाच्या धड्यांचे पाठांतर करण्याचे मार्ग</p> <p>(C) फ्रांझ मेस्मर त्याच्या विद्यार्थ्यांना ज्याप्रकारे शिकवीत असे ते मार्ग</p> <p>(D) माध्यमे लोकांवर प्रभाव टाकतात ते मार्ग</p> <p>2. रंगीत छपाईमध्ये रंगाचे काय होणे गरजेचे आहे :</p> <p>(A) एकत्रीकरण होणे</p> <p>(B) पातळ होणे</p> <p>(C) स्वतंत्र (विलग) होणे</p> <p>(D) घट्ट होणे</p>
--	---

3. Which organization has instituted awards for the best stories for the coverage of conflict in Indian Print media ?

(A) PII-ICRC

(B) PIB

(C) UNI

(D) PTI

4. Simultaneous transmission of several channels of compressed digital contents of television is referred to as :

(A) Digicast

(B) Narrowcast

(C) Personalcast

(D) Multicast

3. भारतीय छापील माध्यमांमध्ये संघर्षाच्या विषयावरील घटनांच्या सर्वोत्तम प्रसिद्धीसाठी कोणत्या संस्थेने बक्षिसे ठेवलेली आहेत ?

(A) पी.आय.आय.-आय.सी.आर.सी.

(B) पी.आय.बी.

(C) यु.एन.आय.

(D) पी.टी.आय.

4. दूरचित्रवाणीच्या अनेक वाहिन्यांच्या अंकित आशयांचे एकाच वेळी प्रसारण करण्याच्या (प्रक्रियेला) कृतीला काय म्हणून संबोधितात ?

(A) डिजिकास्ट

(B) नॅरोकास्ट

(C) पर्सोनलकास्ट

(D) मल्टिकास्ट

5. "Television is the cultural arm of the established industrial order which serves primarily to maintain, stabilize and reinforce rather than alter, threaten or weaken conventional beliefs and behaviours." This statement by Gross (1977) aptly sums up which of the following theories of media effects ? (A) Spiral of silence effect (B) Knowledge gap effect (C) Catharsis effect (D) Cultivation effect	5. "दूरचित्रवाणी हे प्रस्थापित औद्योगिक व्यवस्थेचे असे सांस्कृतिक अस्त्र आहे जे प्रस्थापित व पारंपरिक विश्वास, मुल्ये व वर्तन बदलण्याऐवजी वा त्यांना आव्हान देण्याऐवजी त्यांना अधिक स्थिर व दृढमूल करण्याचेच काम प्रामुख्याने करते." ग्रॉस (1977) यांनी केलेले हे विधान खालीलपैकी कोणत्या माध्यम परिणाम उपपत्तीचे (थिअरी) चपखल आणि सारांशात्मक वर्णन करते ? (A) 'मौनाचे आवर्त' परिणाम (स्पायरल ऑफ सायलेन्स इफेक्ट) (B) ज्ञान तफावत परिणाम (नॉलेज गॅप इफेक्ट) (C) 'भावनिक निचरा' परिणाम (कॅथर्सिस इफेक्ट) (D) 'सांस्कृतिक मशागत' परिणाम (कल्टीवेशन इफेक्ट)
6. Which of the following is <i>not</i> a feature of the 'Cultural-Reception Analysis' tradition of mass-media audience research ? (A) Emphasis on the socio-cultural context of media use (B) Emphasis on ethnographic and qualitative methods (C) Importance attached to the intense power of media content or messages (D) Importance attached to the interpretative power of media audiences	6. खालीलपैकी कोणता पर्याय हा प्रसारमाध्यमांच्या ग्राहक संशोधनासंबंधीच्या 'संस्कृती-ग्रहण अध्ययन' परंपरेचे वैशिष्ट्य मानता येत नाही ? (A) माध्यम वापराच्या सामाजिक-सांस्कृतिक संदर्भावर भर (B) गुणात्मक व संस्कृती-समाजकेंद्री अध्ययन पद्धतीवर भर (C) माध्यमांतील आशय वा संदेशांच्या तीव्र प्रभावक्षमतेला महत्त्व (D) माध्यमा ग्राहकांच्या अन्वयार्थ क्षमतेला महत्त्व

7. Perception is the process by which people :

- (A) discriminate against other people to gain the dominant advantage in the communication process
- (B) select, organise and interpret data in order to give meaning to a message
- (C) select, organise and interpret information in order to understand non-verbal messages
- (D) find the difference between two messages

8. Which of the following is *not true* about feedback ?

- (A) Feedback can be verbal or non-verbal
- (B) It is always immediately available
- (C) It indicates effective understanding or misunderstanding of the message
- (D) It follows sending of the message

7. आकलन या प्रक्रियेद्वारे लोक :

- (A) इतरांविरुद्ध भेदाभेद करून संवादात आपले वर्चस्व प्रस्थापित करायचा प्रयत्न करतात
- (B) माहितीची निवड करून, संघटित करतात आणि अर्थ लावतात ज्यायोगे संदेश समजून घेतले जाऊ शकतात
- (C) माहितीची निवड करून, संघटित करतात आणि अर्थ लावतात ज्यायोगे निःशब्दसंदेश समजून घेतले जाऊ शकतात
- (D) दोन संदेशांतील फरक शोधता येतो

8. प्रतिसादाबाबत यातील कुठले विधान **अयोग्य** आहे ?

- (A) प्रतिसाद शब्दात किंवा निःशब्द मांडला जाऊ शकतो
- (B) प्रतिसाद नेहमी, लगेच मिळतो
- (C) त्यातून एखादा संदेश समजला अथवा गैरसमज झाला हे घळते
- (D) प्रतिसाद नेहमी संदेश पाठविल्यानंतर येतो

9. Charles H. Cooley's term 'enlargement' refers to the expansion of : (A) Limbs as a growth of human body (B) People's system of knowledge and beliefs (C) Media technology (D) Material structure	9. चार्लस् एच. कुलेची 'एन्लार्जमेंट' ही संज्ञा कशाचा 'विस्तार' संबोधिते ? (A) मानवी शरीराची वाढ म्हणून अवयवांचा विस्तार (B) लोकांच्या ज्ञान व निष्ठांच्या व्यवस्थेचा विस्तार (C) माध्यम तंत्रज्ञानाचा विस्तार (D) भौतिक संरचनेचा विस्तार
10. Who has pioneered the use of the term 'information society' ? (A) Alvin Toffler (B) Daniel Bell (C) Yoneji Masuda (D) William Martin	10. 'माहिती समाज' या संज्ञेचा वापर सर्वप्रथम कोणी केला ? (A) ऑल्विन टॉफ्लर (B) डॅनिएल बेल (C) योनेजी मासूदा (D) विलियम मार्टिन
11. Who popularised the metaphor 'The Information Superhighway' for a wired universe interlinked by networks of computers in early 1990s ? (A) John Naisbett (B) Vincent Mosco (C) Al Gore (D) Manuel Castell	11. 1990च्या दशकाच्या आरंभीच्या काळात 'संगणकांच्या जालांनी (नेटवर्क) परस्परांशी जोडलेल्या 'तारविश्वास' 'माहिती महामार्ग' असे रूपक देवून ते कोणी लोकप्रिय बनविले ? (A) जॉन नाईसबेट (B) व्हिन्सेंट मॉस्को (C) अल्गोर (D) मॅन्युअल कॅस्टेल

12. Who directed the most controversial Czechoslovakian (1933) movie 'Ecstasy' ?

- (A) Andre Bazin
- (B) Gustav Machaty
- (C) D.W. Griffith
- (D) Sergei Eisenstein

13. What do most audience measurement exercises carried out in 'structuralist' mode by media industry primarily focus on ?

- (A) Frequency of instance of media use
- (B) Internalization of media message
- (C) Effects of media content on behaviour
- (D) Aesthetic appreciation of media content

12. 1933 साली प्रदर्शित वादग्रस्त 'झेकोस्लोव्हाकिएन' 'इक्स्टसी' हा चित्रपट कोणी दिग्दर्शित केलेला आहे ?

- (A) आंद्रे बझिन
- (B) गुस्ताव्ह मचॅटी
- (C) डी. डब्ल्यू. ग्रिफिथ
- (D) सर्गेई आयजेस्टेन

13. 'व्यवस्था व रचना केंद्री' भूमिकेतून माध्यम उद्योगांकडून केल्या जाणाऱ्या बहुतेक ग्राहक मापन उपक्रमांचा/संशोधनाचा मुख्य भर कशावर असतो ?

- (A) माध्यम वापरासंबंधी वारंवारिता मोजण्यावर
- (B) माध्यम संदेश आत्मगत होण्याच्या प्रमाणावर
- (C) माध्यम आशयाच्या वर्तनावर होणाऱ्या परिणामावर
- (D) माध्यम आशयाच्या सौंदर्यात्मक आस्वादावर

14. Which of the following is the most appropriate method to carry out a research on the 'framing' of an issue by media over a long period of time ?

- (A) Survey of audiences
- (B) Content Analysis
- (C) Experimental Method
- (D) Visual Analysis

15. Identify the *correct* hierarchy of the designations from the top-most post to the lowest post in a typical newspaper set-up :

- (A) Resident Editor, Executive Editor, News-editor, Sub-editor
- (B) Executive Editor, Sub-editor, Resident Editor, News-editor
- (C) Resident Editor, Executive Editor, Sub-editor, News-editor
- (D) Executive Editor, Resident Editor, News-editor, Sub-editor

14. माध्यमांकडून एखादा मुद्दा दीर्घकालिन संदर्भामध्ये कोणत्या विचारचौकटीत वा संकल्पनाचौकटीत (फ्रेमिंग) मांडला जातो यासंबंधी संशोधन करण्याकरिता खालीलपैकी कोणती पद्धत सर्वाधिक योग्य वा समर्पक आहे ?

- (A) माध्यम ग्राहकांचे सर्वेक्षण
- (B) आशय विश्लेषण
- (C) प्रयोगात्मक पद्धत
- (D) दृश विश्लेषण

15. सर्वसाधारण वृत्तपत्रीय पदव्यवस्थेच्या संदर्भात, उच्च ते निम्न या क्रमाने योग्य असणारी खालीलपैकी पदांची उतरंड ओळखा :

- (A) निवासी संपादक, कार्यकारी संपादक, वृत्तसंपादक, उप-संपादक
- (B) कार्यकारी संपादक, उप-संपादक, निवासी संपादक, वृत्तसंपादक
- (C) निवासी संपादक, कार्यकारी संपादक, उप-संपादक, वृत्तसंपादक
- (D) कार्यकारी संपादक, निवासी संपादक, वृत्तसंपादक, उप-संपादक

16. In many developed countries, the circulation of the printed copies of newspaper is on fast decline. However, in India this trend is not yet seen as significantly as in the case of the developed countries. This could be mainly attributed to :

- (i) high standards of ethical journalism
- (ii) increase in the literacy
- (iii) low rates of price and subscription of newspapers
- (iv) decrease in the import cost of newsprint
- (A) Only options (i) and (ii) are correct
- (B) Only options (ii) and (iii) are correct
- (C) Only options (iii) and (iv) are correct
- (D) Only options (i) and (iv) are correct

16. जगभरातील अनेक विकसित देशांमध्ये वृत्तपत्रांच्या छपील आवृत्त्यांचे वितरण झपाट्याने कमी होत आहे. मात्र भारतामध्ये विकसित देशांइतके हे प्रमाण दिसून येत नाही. याची खालीलपैकी कोणती कारणे असू शकतात ?

- (i) नीतीमुल्याधिष्ठीत पत्रकारितेचे उच्च आदर्श
- (ii) साक्षरतेच्या प्रमाणात वाढ
- (iii) वृत्तपत्रांची कमी किंमत वा स्वस्त मासिक/वार्षिक नोंदणी मूल्य
- (iv) वृत्तपत्र छपाईसाठीच्या कागदाच्या आयातखर्चात घट
- (A) फक्त पर्याय (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (B) फक्त पर्याय (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (C) फक्त पर्याय (iii) आणि (iv) बरोबर आहेत
- (D) फक्त पर्याय (i) आणि (iv) बरोबर आहेत

17. Arrange the following publications in the *correct* chronological order :

Pudhari, Maharashtra Times, Loksatta, Dnyanprakash

(A) Pudhari, Loksatta, Maharashtra Times, Dnyanprakash

(B) Loksatta, Pudhari, Maharashtra Times, Dnyanprakash

(C) Maharashtra Times, Loksatta, Dnyanprakash, Pudhari

(D) Dnyanprakash, Pudhari, Loksatta, Maharashtra Times

18. In the context of Indian television NBA is a :

(A) Constitutional Regulatory Body

(B) Self-regulatory body

(C) Judicial body for media

(D) Quasi-judicial body for media

17. खालील वृत्तपत्रे केव्हा सुरू झाली या निकषावर कालानुक्रमे मांडा :

पुढारी, महाराष्ट्र टाईम्स, लोकसत्ता, ज्ञानप्रकाश

(A) पुढारी, लोकसत्ता, महाराष्ट्र टाईम्स, ज्ञानप्रकाश

(B) लोकसत्ता, पुढारी, महाराष्ट्र टाईम्स, ज्ञानप्रकाश

(C) महाराष्ट्र टाईम्स, लोकसत्ता, ज्ञानप्रकाश, पुढारी

(D) ज्ञानप्रकाश, पुढारी, लोकसत्ता, महाराष्ट्र टाईम्स

18. भारतीय दूरचित्रवाणीच्या संदर्भात 'एन.बी.ए.' ही एक :

(A) घटनात्मक नियामक संस्था आहे

(B) स्व-नियामक संस्था आहे

(C) माध्यमांसाठी न्यायिक संस्था आहे

(D) माध्यमांसाठी निम-न्यायिक संस्था आहे

19. Which of the following is *not* a normative or regulatory body in the context of Indian Media ?

- (A) PCI
- (B) ASCI
- (C) CBFC
- (D) ABC

20. Although film songs were very popular in India they were banned on All India Radio by Information and Broadcasting Minister B.V. Keskar in the 1950s. A classical music enthusiast himself, he encouraged classical music on AIR instead in order to 'elevate' the musical taste of people. This perspective to look down upon 'popular' and look up to 'classical' is very similar to the perspective held by :

- (A) Theodore Adorno of Frankfurt School
- (B) Marshall McLuhan of Toronto School
- (C) George Gerbner of Birmingham School
- (D) Stuart Hall of Chicago School

19. भारतीय माध्यमांच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणती संस्था संकेतात्मक वा नियामक संस्था म्हणता येत नाही ?

- (A) पी.सी.आय.
- (B) ए.एस.सी.आय.
- (C) सी.बी.एफ.सी.
- (D) ए.बी.सी.

20. भारतात चित्रपट संगीत खुप लोकप्रिय असले तरी 1950च्या दशकात तत्कालीन माहिती व प्रसारण मंत्री बी.व्ही. केसकर यांनी आकाशवाणीवरील (ए.आय.आर.) कार्यक्रमांमध्ये त्यावर बंदी घातली होती. शास्त्रीय संगीताचे चाहते असलेल्या केसकर यांनी लोकांची सांगितिक अभिरुची उंचावण्यासाठी आकाशवाणीवर शास्त्रीय संगीताला खुप उत्तेजन दिले. 'लोकप्रिय' संगीताला कमी लेखणारा व 'शास्त्रीय' संगीताचा सन्मान करणारा हा दृष्टिकोन खालीलपैकी कोणाच्या दृष्टिकोनाशी खुप मिळताजुळता आहे ?

- (A) फ्रँकफर्ट विचारकुलाचे थिओडोर अडोर्नो
- (B) टोरोंटो विचारकुलाचे मार्शल मॅकल्युहन
- (C) बर्मिंगहॅम विचारकुलाचे जॉर्ज गर्बनर
- (D) शिकागो विचारकुलाचे स्टुअर्ट हॉल

21. In 1995 the Supreme Court pronounced that the 'airwaves are public property' and could not be monopoly of government or business. How did the government react to this pronouncement in terms of policy change ?

- (A) Foreign direct investment was allowed in the field of broadcasting
- (B) Community radio stations were allowed to operate
- (C) Radio waves were opened up for auction to private bidders
- (D) A public trust was established to upgrade and distribute airwaves

22. What is a research design ?

- (A) Way of conducting research that is not grounded in theory
- (B) The choice between using qualitative or quantitative methods
- (C) The style in which you present your research findings
- (D) A framework for every stage of the collection and analysis of data

21. सर्वोच्च न्यायालयाने 1995 साली एका निकालाच्या संदर्भात 'प्रक्षेपणलहरी (एअरवेव्हज्) या सार्वजनिक मालमत्ता असून त्यावर सरकार वा व्यावसायिकांना एकाधिकार प्रस्थापित करता येणार नाही' असे घोषित केले. न्यायालयाच्या या घोषणेला सरकारने धोरणात्मक बदलाच्या रूपात कोणता प्रतिसाद दिला ?

- (A) प्रक्षेपणाच्या क्षेत्रात थेट परकीय गुंतवणूकीला मान्यता देण्यात आली
- (B) सामुदायिक रेडिओकेंद्रांना (कम्युनिटी रेडिओ) मान्यता देण्यात आली
- (C) खाजगी ग्राहकांसाठी रेडिओलहरींचा लिलाव करण्यास सुरुवात करण्यात आली
- (D) प्रक्षेपणलहरींच्या दर्जावृद्धी व वितरणासाठी एक सार्वजनिक विश्वस्त मंडळ स्थापण्यात आले

22. संशोधन आराखडा म्हणजे काय ?

- (A) संशोधन करण्याची अशी पद्धत जी सैद्धांतिक नाही
- (B) संख्यात्मक आणि गुणात्मक पद्धतीतील निवड
- (C) आपले निष्कर्ष मांडण्याची पद्धत
- (D) माहिती गोळा करून विश्लेषण करण्याच्या प्रत्येक पायरीचा आराखडा

23. According to the Press Council of India guidelines the Press shall not tape-record anyone's conversation without that person's knowledge or consent, *except* :

- (i) when the editor says so
- (ii) where the recording is necessary to protect the journalist in a legal action
- (iii) when the court says so
- (iv) for a 'compelling good reason'
- (A) Only (i) is true
- (B) (ii) and (iii) are true
- (C) Only (ii) is true
- (D) (ii) and (iv) are true

24. Public relations people who use Video News Releases take advantage of the fact that :

- (A) Many news organisations do not review them before broadcasting
- (B) Reporters hired to make them have many industry contacts
- (C) They can cover stories some local news operations are not able to
- (D) Their production values may be better than those of local stations

23. प्रेस काँसिलच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार प्रेसला कोणाचे संभाषण रेकॉर्ड करण्याची मुभा आहे जर :

- (i) संपादकाने तसे सांगितले असेल
- (ii) पत्रकाराला आपल्या विरुद्ध कायदेशीर कारवाई पासून बचाव करण्यासाठी तसे करणे आवश्यक असेल तर
- (iii) कोर्टाने तसे सांगितले असेल तर
- (iv) अगदीच 'आवश्यक कारण' असेल तर
- (A) केवळ (i) योग्य आहे
- (B) (ii) व (iii) योग्य आहेत
- (C) केवळ (ii) योग्य आहे
- (D) (ii) व (iv) योग्य आहेत

24. जनसंपर्कात जे व्हिडीओ बातमी रिलीज देतात ते या गोष्टीचा फायदा घेतात ?

- (A) बऱ्याच वृत्त संस्था असे व्हिडिओ तपासत नाहीत
- (B) असे व्हिडिओ बनविण्यासाठी ज्या पत्रकारांची मदत घेतली जाते त्यांची माध्यमां मध्ये खूप ओळख असते
- (C) स्थानिक वृत्त संस्थांना असे व्हिडिओ बनविणे शक्य नसते
- (D) स्थानिक वृत्त वाहिन्यांपेक्षा त्यांची निर्मितीमूल्ये चांगली असतात

25. Communication theorist whose ideas on technology, culture and the media have been source of considerable debates in media studies who wrote 'The Mechanical Bride : Folklore of Industrial Man (1951)' and 'War and Peace in the Global Village (1968)' is :

- (A) Marshall McLuhan
- (B) Denis McQuail
- (C) Claude Shannon
- (D) Wilbur Schramm

26. Who among these is *not* a commentator on the Natyashastra ?

- (A) Narada
- (B) Abhinavgupta
- (C) Shankuka
- (D) Bhattanayaka

25. तंत्रज्ञान, संस्कृती आणि माध्यम यांच्यासंबंधी ज्यांच्या विचार व उपपत्तींवर बरेच वाद वा चर्चा झाली आहे आणि 'दी मेकॅनिकल ब्राईड : फोकलोर ऑफ इंडस्ट्रीअल मॅन (1951)' व 'वॉर अँड पीस इन दी ग्लोबल व्हिलेज (1968)' ही पुस्तके ज्यांच्या नावावर आहेत अशा माध्यमतज्ज्ञाचे नाव काय ?

- (A) मार्शल मॅकल्युहान
- (B) डेनिस मॅक्वेल
- (C) क्लॉड शॅनन
- (D) विल्बर श्रॅम

26. यांपैकी कोणी नाट्यशास्त्रावर भाष्य केलेले नाही ?

- (A) नारद
- (B) अभिनवगुप्त
- (C) शंकुक
- (D) भट्टनायक

27. One of the major issues in NWICO was : (A) Balance of trade (B) Poverty (C) Unbalanced radio spectrum (D) Agricultural dominance 28. Transmission of a programme from an earth station to a satellite is called : (A) Uploading (B) Uplinking (C) Downloading (D) Downlinking 29. Which was the first radio communication satellite launched in 1963 ? (A) Telstar (B) Radio America (C) Intelsat (D) Sputnik	27. एन.डब्ल्यू.आय.सी.ओ. मधील एक महत्त्वाचा विषय : (A) व्यापारातील समतोल (B) गरीबी (C) रेडिओ स्पेक्ट्रममधील असमतोल (D) शेतीतील प्रभुत्व 28. पृथ्वीवरील केंद्रावरून सॅटेलाईटवर प्रक्षेपणाला काय म्हणतात ? (A) अपलोडिंग (B) अपलंकिंग (C) डाउनलोडिंग (D) डाउनलंकिंग 29. 1963 साली सोडलेले पहिले रेडिओ संदेश सॅटेलाइट कुठले ? (A) टेलस्टार (B) रेडिओ अमेरिका (C) इंटरलॅट (D) स्पुटनिक

30. Who among these are *not* associated with coining the word 'Akashvani' for AIR ?

- (A) Rabindranath Tagore
- (B) G.D. Madgulkar
- (C) M.V. Gopaldaswamy
- (D) Narayana Kasturi

31. On August 30, 1935 who was appointed the first Controller of Broadcasting in India ?

- (A) Narayana Kasturi
- (B) Lionel Fielden
- (C) M.V. Gopaldaswamy
- (D) Susan Bassnett

30. ऑल इंडिया रेडिओला 'आकाशवाणी' हे नाव सुचविण्यात खालीलपैकी कोणाचा संबंध नव्हता ?

- (A) रविंद्रनाथ टागोर
- (B) ग.दी. माडगुळकर
- (C) एम.व्ही. गोपालस्वामी
- (D) नारायण कस्तुरी

31. 30 ऑगस्ट, 1935 रोजी भारताचे प्रथम कंट्रोलर ऑफ ब्रॉडकास्टिंग म्हणून कोणाची नेमणूक झाली ?

- (A) नारायण कस्तुरी
- (B) लायनल फिल्डन
- (C) एम.व्ही. गोपालस्वामी
- (D) सुसन बॅसेट

32. The object of this Act is to provide for the regulation of the printing presses and of periodicals containing news, for preservation of copies of books and for the registration of books :

- (A) Press Act, 1853
- (B) PCI, 1960
- (C) Press and Registration of Books Act, 1867
- (D) IPC, 1860

33. Planned publicity that spreads rapidly not only by 'word of mouth' but also by e-Mail and social networking sites is called :

- (A) Strategic Advertising
- (B) Viral Advertising
- (C) Customized Advertising
- (D) Off and On-line Advertising

32. या कायद्याचा उद्देश्य छापखाने, बातम्या पुरविणारी नियतकालिके यांच्यावर लक्ष ठेवणे आणि छापलेल्या पुस्तकांच्या प्रती जपून ठेवणे वा मुद्रित करणे आहे :

- (A) प्रेस ॲक्ट, 1853
- (B) पी.सी.आय., 1960
- (C) प्रेस ॲण्ड रेजिस्ट्रेशन ऑफ बुक्स ॲक्ट, 1867
- (D) आय.पी.सी., 1860

33. केवळ 'कर्णोपकर्णी' (वर्ड ऑफ माऊथ) पद्धतीनेच नव्हे तर ई-मेल आणि सोशल मीडियाच्या माध्यमातून ही सुनियोजित व वेगवान पद्धतीने संदेश व माहिती पुरविण्याच्या संज्ञापन व्यूहरचनेला इंग्रजीत ही संज्ञा वापरतात :

- (A) स्ट्रॅटेजिक ॲडव्हर्टायझिंग
- (B) व्हायरल ॲडव्हर्टायझिंग
- (C) कस्टोमाईज्ड ॲडव्हर्टायझिंग
- (D) ऑफ ॲंड ऑन-लाईन ॲडव्हर्टायझिंग

34. "The main landmark event that opened the way to the development of communication theory was the publication of 'A mathematical theory of communication' by :

- (A) Paul Lazarsfeld and Wilbur Schramm
- (B) Shannon and Weaver
- (C) Harold Laswell
- (D) Alan Turing

35. In 1960, David Berlo created the SMCR model of communication. SMCR stands for :

- (A) Semiotic-message-course-reply
- (B) Sender-medium-channel-receiver
- (C) Sender-message-channel-receiver
- (D) Sender-message-course-receiver

34. ज्या 'अ मॅथेमॅटिकल थिअरी ऑफ कम्यूनिकेशन' च्या प्रकाशनामुळे संज्ञापन सिद्धांताची सुरुवात झाली त्याचे लेखक होते :

- (A) पॉल लाझार्सफेल्ड आणि विल्बर श्राम
- (B) शॅनॉन आणि वीव्हर
- (C) हॅरॉल्ड लॅस्वेल
- (D) अॅलन ट्यूरिंग

35. डेव्हिड बर्लो यांनी 1960 साली संज्ञापनाचे एस.एम.सी.आर. मॉडेल तयार केले. एस.एम.सी.आर. म्हणजे :

- (A) सीमियॉटिक-मेसेज-कोर्स-रिप्लाय
- (B) सेंडर-मीडियम-चॅनल-रिसीव्हर
- (C) सेंडर-मेसेज-चॅनल-रिसीव्हर
- (D) सेंडर-मेसेज-कोर्स-रिसीव्हर

36. A computer's memory capacity, measured in megabytes, which determines the amount of data the computer can process and temporarily store at any moment is called :

- (A) Storage memory
- (B) Cache memory
- (C) Read only memory
- (D) Random Access Memory

37. 'Pong', Space Invaders, Pac-man are :

- (A) Early home video games
- (B) New Android apps
- (C) Software used for computer games
- (D) First scifi cartoons in Newspapers

36. संगणकाची क्षमता, जी मेगाबाइटमध्ये मोजली जाते, ज्यायोगे संगणक तात्पुरती माहिती वापरू शकते आणि स्टोअर करू शकते, त्याला हे म्हणतात :

- (A) स्टोरेज मेमोरी
- (B) कॅश मेमोरी
- (C) रीड ओन्ली मेमोरी
- (D) रँडम अॅक्सेस मेमोरी

37. पॉंग, स्पेस इन्व्हेडर, पॅक-मॅन हे काय आहेत ?

- (A) सुरुवातीच्या काळातील व्हिडीओ गेम्स
- (B) नवे अँड्रॉइड ॲप्स
- (C) संगणकीय खेळ बनविण्यासाठी वापरले जाणारे सॉफ्टवेअर
- (D) वृत्तपत्रांमध्ये आलेली पहिली विज्ञान कथातील कार्टून्स

38. The hypothesis of George Gerbner's "Cultivation Analysis" refers to :

- (A) The more people view television, the more their ideas correspond with the 'television view'
- (B) An attitude or orientation towards a particular culture through media
- (C) The consequences or outcome of Agenda setting can be studied through this analysis
- (D) Cope-up mechanism, when there is general decline of the mass audiences

39. Public relations is defined as the art or science of :

- (A) expressing one's political opinions to the public
- (B) attempting to get various sectors of the public to have a better relationship with each other
- (C) establishing and promoting a favourable relationship with the public
- (D) making public the details of celebrities relationships

38. सांस्कृतिक मशागत विश्लेषणामध्ये जॉर्ज गर्बनर यांनी मांडलेल्या अभ्युपगमाचा काय संदर्भ आहे ?

- (A) लोकं टीव्ही जितका जास्त पाहतील तितके त्यांचे विचार टीव्हीच्या दृष्टिकोनाशी मिळतेजुळते होत जातील
- (B) माध्यमांमुळे एखाद्या संस्कृतीविषयी वृत्ती वा दृष्टिकोन घडविला जाणे
- (C) प्राधान्यक्रम निश्चितीच्या माध्यमांच्या प्रयत्नांचे परिणाम अभ्यासणे
- (D) प्रसारमाध्यमांचे ग्राहक घटत जाण्याच्या प्रक्रियेला आळा घालण्यासाठी केलेली व्यवस्था

39. जनसंपर्क हे कशाची कला अथवा शास्त्र म्हणून ओळखले जाते ?

- (A) आपले राजकीय मत लोकांपुढे व्यक्त करणे
- (B) समाजातील विविध घटकांतील आपआपसात संबंध चांगला करणे
- (C) लोकांबरोबर संबंध प्रस्थापित करणे, वाढवणे
- (D) सेलिब्रिटीजच्या नात्यांची बारीक माहिती लोकांना पुरविणे

40. The seven elements of the process model of communication are :

- (A) sender, telephone, receiver, status, message, interference and feedback
- (B) sender, channel, message, perception, feelings and attitudes
- (C) sender, receiver, channel, message, interference, feedback and context
- (D) content, sender, feedback, perception, attitudes, receiver and status

41. According to the Agenda-Setting Theory the media influences public agenda by :

- (A) Giving more exposure to particular topics
- (B) Telling the audience that a topic is good or bad
- (C) Offering all sides and opinions of the issue
- (D) Polling viewers and readers about their options

40. संज्ञापनाच्या प्रक्रिया नमुन्यातील सात घटक कोणते ?

- (A) संदेश पाठविणारा, टेलिफोन, संदेश ग्रहण करणारा, पातळी, संदेश, अडथळा, फीडबॅक
- (B) संदेश पाठविणारा, चॅनल, संदेश, पर्सेप्शन, भावना, ॲटिट्यूड
- (C) संदेश पाठविणारा, संदेश ग्रहण करणारा, चॅनल, संदेश, अडथळा, फीडबॅक, संदर्भ
- (D) विषय, संदेश पाठविणारा, फीडबॅक, पर्सेप्शन, ॲटिट्यूड, संदेश ग्रहण करणारा, पातळी

41. अजेंडा-सेटिंग सिद्धांतानुसार माध्यम लोकांच्या अजेंड्यावर कशाप्रकारे प्रभाव टाकतात ?

- (A) काही विशिष्ट विषयांवर अधिक जोर देऊन
- (B) एखादा विषय चांगला आहे की वाईट हे सांगून
- (C) एखाद्या विषयाच्या सर्व बाजू व मते मांडून
- (D) लोकांकडून मते मागवून त्यांचा कल सांगून

42. Which theory assumes that television viewers “watch by the clock” rather than choosing specific programmes ?

- (A) Audience
- (B) Cultivation
- (C) Uses and Gratifications
- (D) Framing

43. The Supreme Court in March, 2015 held that Section 66A of the IT Act was unconstitutional because :

- (i) it failed the clear and present danger test
 - (ii) it failed the Hicklin test
 - (iii) it failed the Miller test
 - (iv) it failed the tendency to create public disorder test
- (A) (ii) and (iii) are correct
 - (B) (i) and (ii) are correct
 - (C) (iii) and (iv) are correct
 - (D) (ii) and (iv) are correct

42. कुठला सिद्धांत असे गृहीत धरतो की लोक घडाळ्याच्या काट्यावर दूरदर्शन पाहतात आणि विशिष्ट कार्यक्रमांची निवड करू नाहीत ?

- (A) ऑडियन्स
- (B) कल्टिव्हेशन
- (C) यूझेस अँड ग्रॅटिफिकेशन
- (D) फ्रेमिंग

43. मार्च 2015 मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने आय.टी. कायद्याच्या कलम 66अ ला घटनाबाह्य ठरविले कारण :

- (i) स्पष्ट आणि तात्काळ संकटाची परीक्षा अनुत्तीर्ण झाल्यामुळे
 - (ii) हिक्लिन परीक्षा अनुत्तीर्ण झाल्यामुळे
 - (iii) मिलर परीक्षा अनुत्तीर्ण झाल्यामुळे
 - (iv) लोकांत अव्यवस्था निर्माण करण्याची क्षमता ही परीक्षा अनुत्तीर्ण झाल्यामुळे
- (A) (ii) व (iii) योग्य
 - (B) (i) व (ii) योग्य
 - (C) (iii) व (iv) योग्य
 - (D) (ii) व (iv) योग्य

44. What is a linear narrative ?

- (A) A plot that relates to an ocean liner
- (B) A plot that moves forward in a straight line without flashbacks or digressions
- (C) A plot that includes time travel
- (D) Editing on a computer

45. The main goal of early press agency was :

- (A) to use hype to generate publicity for clients
- (B) to impress upon the public the importance of publicity
- (C) to make corporate clients appear to be interested in social responsibility
- (D) resolve scandals by being as truthful as possible with the public

44. लीनियर नॅरेटिव्ह म्हणजे काय ?

- (A) एखाद्या समुद्री लायनरशी संबंधित कथा
- (B) अशी कथा जी एका सरळ रेषेत चालते जिच्यात फ्लॅशबॅक किंवा काळात पुढे भागे जाणे होत नाही
- (C) अशी कथा ज्यात काळात प्रवास असतो
- (D) संगणकावरील संपादन

45. प्रेस एजंट्रीचा महत्त्वाचा उद्देश्य :

- (A) आपल्या गिऱ्हाईकासाठी प्रसिद्धी मिळवण्यासाठी हाइप निर्माण करणे
- (B) प्रसिद्धीचे महत्त्व लोकांना पटवून देण्याकरिता
- (C) कॉर्पोरेट क्लायंट हे सामाजिक जबाबदारी पार पाडण्यास उत्सुक आहेत असे चित्र निर्माण करणे
- (D) लोकांशी जमेल तितके खरे बोलून स्कँडल शांत करणे

46. In media research, APA style of referencing suggests that works you have cited within the text of the report should be in this form :

- (A) State first and last name of the author
- (B) Use the author second name and date of publication
- (C) Use an asterick and a foot note
- (D) Insert the complete citation in parenthesis

47. Which of the following is *not* an assumption of the Uses and Gratifications theory ?

- (A) Value judgements of media content can only be assessed by audience
- (B) The audience is active and its media use is goal oriented
- (C) The media compete with other resources for need satisfaction
- (D) The audience accepts what media gives passively

46. माध्यम संशोधनाच्या संदर्भात 'ए.पी.ए.' शैलीनुसार मजकुरामध्येच संदर्भाचा दाखला (इन-टेक्स्ट सायटेशन) द्यायचे असल्यास ते कसे दिले जाते ?

- (A) लेखकाचे नाव व आडनाव द्यावे
- (B) लेखकाचे आडनाव व प्रकाशनाचे वर्ष द्यावे
- (C) तिथे विशिष्ट खूण करून त्यानुसार तकटीप द्यावी
- (D) संदर्भाचा संपूर्ण दाखला कंसामध्ये द्यावा

47. उपयोगिता आणि समाधान या माध्यम सिद्धांतात खालीलपैकी काय गृहीत धरले जात नाही ?

- (A) माध्यमांतील विषयांचे मूल्य केवळ प्रेक्षक करू शकतात
- (B) प्रेक्षक सक्रीय असतात आणि त्यांचा माध्यम वापर विशिष्ट उद्देश्याने केला जातो
- (C) आवश्यकता पुरविण्यासाठी माध्यमे इतरांशी स्पर्धा करतात
- (D) प्रेक्षक निष्क्रियपणे माध्यम जे देतील ते ग्रहण करतात

48. In Broadcast Journalism, the term 'cue' is used for :

- (A) Written Introduction read by a newsreader that links into audio or video
- (B) Prioritizing news items and giving headlines
- (C) Written part of news story
- (D) Shots used in a picture sequence

49. Value judgements should be avoided while writing :

- (A) Features
- (B) Articles
- (C) News stories
- (D) Editorials

48. वृत्तवाहिन्यांच्या संदर्भात 'क्यू' ही संज्ञा कशासाठी वापरली जाते ?

- (A) वृत्तनिवेदकाने वाचावयाचे दृक्-श्राव्य चित्रफितीला जोडणारे प्रस्तावनावजा छोटे निवेदन
- (B) बातम्यांचा प्राधान्यक्रम ठरविणे व त्याचे मथळे देणे
- (C) बातमीचा लेखी भाग
- (D) दृक्-श्राव्य फितीमध्ये वापरले गेलेल्या चित्रचौकटी (शॉटस्)

49. कोणत्या प्रकारचे लेखन करताना 'मूल्य निवाडा' करणे टाळले पाहिजे ?

- (A) वृत्तलेख (फिचर्स)
- (B) लेख
- (C) बातम्या
- (D) संपादकीय

50. Transferring thoughts, ideas and messages into verbal and non-verbal signs is referred to as :

- (A) Encoding
- (B) Mediation
- (C) Decoding
- (D) Channelisation

51. The addressability of Mass Communication is altered by :

- (A) The Folk Media
- (B) The Personality Oriented Media
- (C) The Digital Media
- (D) The non-real time media

50. विचार, कल्पना आणि संदेशांचे शाब्दिक किंवा निःशब्द चिन्हांमध्ये रूपांतर करणे काय म्हणून ओळखले जाते ?

- (A) संकेतन
- (B) माध्यमीकरण
- (C) विसंकेतन
- (D) वाहिनीकरण

51. जनसंज्ञापनाची नामस्वरूप ओळख कशामुळे बदललेली आहे ?

- (A) लोकमाध्यमे
- (B) व्यक्तिभिमुख माध्यमे
- (C) अंकित (डिजिटल) माध्यमे
- (D) प्रस्तुत काळी नसलेली माध्यमे

52. Mass Communication is one of a few processes in the pyramid of communication.

- (A) Interpersonal
- (B) Intergroup
- (C) Intragroup
- (D) Society-wide

53. Name the city where the International Film Festival was held in 1951.

- (A) Delhi
- (B) Bombay
- (C) Calcutta
- (D) Pune

54. Who encouraged first the philosophy Television without frontiers ?

- (A) European Union
- (B) China
- (C) Canada
- (D) The United States of America

52. 'जनसंज्ञापन' हे संज्ञापनाच्या आकृती (पिरॅमिड) मधील प्रक्रियांपैकी एक आहे.

- (A) आंतरव्यक्ति
- (B) आंतरगट
- (C) गटांतर्गत
- (D) समाजव्यापी

53. 1951 मध्ये आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव कोणत्या शहरात आयोजित करण्यात आलेला होता त्याचे नाव सांगा.

- (A) दिल्ली
- (B) बॉम्बे
- (C) कलकत्ता
- (D) पुणे

54. सीमारहित दूरचित्रवाणी हे तत्त्वज्ञान मांडण्याचे धाडस सर्वप्रथम कोणी केले ?

- (A) युरोपियन युनियन
- (B) चीन
- (C) कॅनडा
- (D) दि युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिका

55. What is the nature of broadcasting activity ?

- (A) Dependent
- (B) Individual
- (C) Institutional
- (D) Political

56. M.L. DeFleur's model of the American mass media system is based on what type of differentiated audience ?

- (A) Colour differentiated
- (B) Status differentiated
- (C) Religion differentiated
- (D) Taste differentiated

55. प्रसारण कार्याचे स्वरूप कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- (A) आश्रित
- (B) वैयक्तिक
- (C) संस्थात्मक
- (D) राजकीय

56. एम.एल. डिफ्लोरचे अमेरिकन जनमाध्यम व्यवस्था प्रतिरूप माध्यमजनांच्या कोणत्या भेदात्मकतेवर अवलंबून आहे ?

- (A) वर्णभेदात्मकता
- (B) दर्जाभेदात्मकता
- (C) धर्मभेदात्मकता
- (D) रुचिभेदात्मकता

57. Identify the *correct* sequence of the steps used for persuasion to attend their messages :

- (A) Attention, need, visualization, satisfaction
- (B) Need, attention, visualization, satisfaction
- (C) Satisfaction, visualization, attention, need
- (D) Visualization, need, attention, satisfaction

58. According to a survey by C.J. Neilson Research Inc., an average reader is expected to read a minute :

- (A) 200 words
- (B) 250 words
- (C) 300 words
- (D) 350 words

57. एखादा प्रचारक (मन वळविणारा) त्याच्या संदेशाकडे लोकांनी लक्ष्य द्यावे यासाठी निश्चित करीत असलेल्या टप्प्यांचा योग्य क्रम लावा :

- (A) दक्षता, आवश्यकता, प्रात्यक्षिकरण, समाधान
- (B) आवश्यकता (गरज), दक्षता, प्रात्यक्षिकरण, समाधान
- (C) समाधान, प्रात्यक्षिकरण, दक्षता, आवश्यकता
- (D) प्रात्यक्षिकरण, आवश्यकता, दक्षता, समाधान

58. सी.जे. नेल्सन संशोधन संस्थेने केलेल्या सर्वेक्षणानुसार सर्वसाधारण वाचकाने एका मिनिटाला किती शब्द वाचणे अपेक्षित आहे ?

- (A) दोनशे शब्द
- (B) अडीचशे शब्द
- (C) तीनशे शब्द
- (D) साडेतीनशे शब्द

59. In communication, social meanings are the part of :

- (A) Message speed
- (B) Interpretation
- (C) Investigation
- (D) Non-responsiveness

60. Communication Process is fundamental to all our processes :

- (A) Psychological
- (B) Social
- (C) Social and Cultural
- (D) Psychological and Social

61. Expression of opinion as to the public conduct of public servants is *not* :

- (A) a breach of privilege
- (B) contempt of public servants
- (C) violation of service protection
- (D) defamatory

59. संज्ञापनामध्ये सामाजिक अर्थ कशाचे अंग असतात ?

- (A) संदेशाच्या गतीचे
- (B) विश्लेषणाचे
- (C) शोधाचे
- (D) प्रतिसादशून्यतेचे

60. संज्ञापनाची प्रक्रिया आपल्यातील कोणत्या सर्व प्रक्रियांशी मूलभूत म्हणून जोडलेली आहे ?

- (A) मानसशास्त्रीय
- (B) सामाजिक
- (C) सामाजिक आणि सांस्कृतिक
- (D) मानसशास्त्रीय आणि सामाजिक

61. सरकारी नोकरांच्या सार्वजनिक वर्तनासंबंधी मत व्यक्त करणे काय असू शकत नाही ?

- (A) हक्कभंग
- (B) सार्वजनिक (सरकारी) नोकरांचा अवमान
- (C) सेवासुरक्षिततेचा भंग
- (D) बदनामीकारक

62. Name the city where the International Film Festival-1951 was organised : (A) Calcutta (B) Bombay (C) Pune (D) Delhi	62. 1951चा आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव कोणत्या शहरात आयोजित करण्यात आलेला होता ? (A) कलकत्ता (B) बॉम्बे (मुंबई) (C) पुणे (D) दिल्ली
63. Every media researcher should attempt to eliminate the influence of : (A) Continuous variables (B) Independent variables (C) Control variables (D) Dependent variables	63. प्रत्येक माध्यम संशोधकाने कशाचा प्रभाव कमी करण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे ? (A) अविरतचल (B) अपराधीन (स्वतंत्र)चल (C) नियंत्रणचल (D) पराधीनचल
64. The relationship of the sign to others in its system is called by Saussure as : (A) Reality (B) Externality (C) Changeability (D) Value	64. चिन्हाचे त्या व्यवस्थेतील अन्य घटकांशी असलेल्या संबंधाला सॉसरने काय म्हटले आहे ? (A) वास्तव (B) बाह्यत्व (C) परिवर्तनीयत्व (D) मूल्य

65. The vertical dimension in George Gerbner's model refers :

- (A) Access
- (B) Control
- (C) Noise
- (D) Feedback

66. Like censorship, licensing was a European institution to control the press and was introduced in Bengal in 1823 through which regulation ?

- (A) Hickey's Regulation
- (B) James' Regulation
- (C) Adam's Regulation
- (D) Mycroft's Regulation

67. If a publication is half the size of a broadsheet, it is called :

- (A) Tabloid
- (B) Digest
- (C) Single dummy
- (D) Double dummy

65. जॉर्ज गर्बनरच्या प्रतिरूपातील उभी बाजू काय दर्शविते ?

- (A) शिरकाव (ॲक्सेस)
- (B) नियंत्रण
- (C) व्यत्यय (अडथळा)
- (D) प्रतिसाद

66. सेन्सॉरशीप करण्याप्रमाणे परवाना देणे ही सुद्धा एक यूरोपीयन पद्धत आहे जी बंगाल मध्ये 1823 साली कोणत्या कायद्याने आणली ?

- (A) हिक्कीज रेग्युलेशन
- (B) जेम्स रेग्युलेशन
- (C) ॲडम्स रेग्युलेशन
- (D) मायक्रॉफ्ट रेग्युलेशन

67. एखादे प्रकाशन जर का मोठ्याशीटच्या अर्ध्या आकाराचे असेल तर त्याला कोणत्या प्रकारचे प्रकाशन/वृत्तपत्र म्हणतात :

- (A) टॅब्लॉईड
- (B) डायजेस्ट
- (C) सिंगल डमी
- (D) डबल डमी

68. In terms of public awareness, news has the status of : (A) Dominant Discourse (B) Conflict Value (C) Unintended Exchange (D) Limited Judgement	68. लोकजागृतीच्या अर्थाने बातमीचा दर्जा कोणत्या स्वरूपाचा असतो ? (A) प्रभावीसंवादाचा (B) संघर्षमूल्याचा (C) निर्हेतुकव्यवहाराचा (D) मर्यादितनिवाड्याचा
69. To a positivist researcher, reality is : (A) Critical (B) Objective (C) Interpretative (D) Conventional	69. प्रमाणवादी संशोधकासाठी वास्तव कसे वाटते ? (A) टीकात्मक (B) वस्तुनिष्ठ (C) विश्लेषणात्मक (D) परंपरागत
70. Which medium of communication is used since a long for representing the cultural traits of the societies ? (A) Digital medium (B) Representational medium (C) Presentational medium (D) Mechanical medium	70. प्राचीन काळापासून समाजाचा सांस्कृतिक गुणधर्म संज्ञापनाच्या कोणत्या 'माध्यमाचा' वापर केला गेलेला आहे ? (A) अंकित (डिजिटल) (B) प्रातिनिधिकमाध्यम (C) सादरीकरणाचेमाध्यम (D) यांत्रिकमाध्यम

71. What Danial Lerner considered as a major component to be in ones personality in the process of development communication ?

- (A) Sympathy
- (B) Apathy
- (C) Empathy
- (D) Telepathy

72. After Justice Markandeya Katju, who has been nominated as Chairman of Press Council of India on 25th November, 2014 :

- (A) Justice Keshav Sathe
- (B) Justice Chandramauli Kumar Prasad
- (C) Justice K. Jayachandra Reddy
- (D) Justice G.N. Ray

71. विकास संज्ञापनाच्या प्रक्रियेत एखाद्याच्या व्यक्तिमत्त्वामध्ये कोणता प्रमुख घटक असला पाहिजे असे डॅनियल लर्नर यांना वाटते ?

- (A) सहानुभूती
- (B) उदासीनता
- (C) तदनुभूती
- (D) मनकवडा

72. न्यायाधीश मार्कंडेय काटजू यांच्यानंतर प्रेस कौन्सिलच्या अध्यक्षपदी 25 नोव्हेंबर, 2014 रोजी कोणाची नियुक्ती करण्यात आली ?

- (A) न्या. केशव साठे
- (B) न्या. चंद्रमौली कुमार प्रसाद
- (C) न्या. के. जयचंद्र रेड्डी
- (D) न्या. जी.एन. रे

(Q. Nos. 73 to 75) :

Read the following passage and answer the questions :

There had already been a range of outlets for the dissemination of topical information before the introduction of printing to Western Europe in the middle of the Fifteenth century, but these had most often involved a great deal of centralised control — political or ecclesiastical — took the form of proclamations sacred manuscripts, edicts or formal announcements of state decisions. To these we can add the informal commentary and dissemination of the ballad. The former depended on handwritten manuscripts, the later on traditions of oral transmission. As commodity capital established itself in the Early Modern period, possession of extensive information

(प्रश्न क्र. 73 ते 75) :

खालील उतारा वाचून दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या :

पश्चिम युरोपमध्ये, पंधराव्या शतकाच्या मध्यास, अर्थात मुद्रणास प्रारंभ होण्यापूर्वी सामाईक विषयांवरील माहिती लोकांमध्ये पसरविण्याची विविध स्तरावरील एक साखळी होती. परंतु त्यावर मुख्यतः राजकीय अथवा धर्मसत्तेचे अर्थात पुजारी वर्गाचे पूर्ण नियंत्रण असे. त्याने पूर्णतः उद्घोषणा, हस्तलिखित पवित्रग्रंथ, राजाज्ञा किंवा राज्याने घेतलेल्या निर्णयांच्या औपचारिक घोषणा असे स्वरूप धारण केलेले होते. आपण त्यामध्ये अनौपचारिक व्याख्या आणि लोकमानसाकडून मिळालेल्या माहितीचाही समावेश करू शकतो. अनौपचारिक व्याख्यांसाठी आपणास हस्तलिखित ग्रंथांवर अवलंबून राहावे लागत असले तरी दुसऱ्या प्रकारासाठी मौखिक संज्ञापनाच्या परंपरेभिस्त ठेवावी लागेल. आधुनिक काळाच्या प्रारंभी जसा वस्तुविनिमय सुरू झाला, तसे समकालीन जगाला

about events in the contemporary world was as much a matter of social status as it was of political or economic survival, and consequently printing enabled an increased flow of both official and unofficial news in various forms. Both began a loosening up of the social networks of communication by increasing the number and range of voices in circulation. Newsletter writers had started to develop a structured form of information distribution following on from the kind perfected by the Fuggars, a powerful banking family in Central Europe in the mid-fifteenth century, who employed a chain of well-placed informants to provide them with the latest news pertaining to their business and political interests from around their trading areas of Western Europe and the Middle East.

घटनांची जास्तीत जास्त माहिती असणे सामाजिक प्रतिष्ठेचा मुद्दा बनला, तसेच ती राजकीय किंवा आर्थिक अस्तित्वाची बाब बनली; परिणामी मुद्रण माध्यमाने सरकारी व गैरसरकारी या दोन्ही बातम्यांचा प्रवाह विविध रूपांत प्रवाहित होण्याची क्षमता निर्माण केली. दोन्ही पातळीवरील आवाजाची संख्या आणि विविधता वाढल्यामुळे संज्ञापनाच्या प्रचलित सामाजिक व्यवहारात शिथिलता निर्माण झाली. बातमीपत्र लेखकांनी माहितीचे वितरण करण्याची एक संरचित व्यवस्था उभी करण्याला प्रारंभ केला. पंधराव्या शतकाच्या मध्यावर मध्ययुरोपमध्ये अस्तित्वात असलेल्या 'फ्युगर' नावाच्या एका अत्यंत सामर्थ्यशाली अशा बँकींग व्यवहारातील कुटुंबाने त्यांचा व्यापार असलेल्या पश्चिमी युरोप आणि मध्यपूर्वेतील त्यांच्या व्यापाराशी संबंधित तसेच राजकीय हितसंबंधाशी निगडित माहिती मिळविण्यासाठी एक अत्यंत परिपूर्ण व्यवस्था म्हणून 'माहितगारांची' एक शृंखला निर्माण केली होतीव बातमीपत्र लेखकांनी त्याचे अनुकरण केलेले होते.

73. What did precede the printing as information disseminators in the Fifteenth century ? (A) Edicts (B) Pamphlets (C) State Gazetteers (D) Written books	73. पंधराव्या शतकात मुद्रणपूर्व काळात माहिती वितरणासाठी कशाचा वापर केला जात असे ? (A) राजाज्ञा (B) प्रसिद्धीपत्रके (C) सरकारी (राज्य) गॅझेटियर्स (D) लिखित ग्रंथ
74. Why did possession of more information by people take place in Europe ? (A) Political Reasons (B) Social Status (C) Financial Issues (D) Oral Transmissions	74. युरोपमध्ये लोकांनी अधिक माहिती मिळविणे कां पसंत केले ? (A) राजकीयकारणांसाठी (B) सामाजिकप्रतिष्ठेसाठी (C) आर्थिककारणांसाठी (D) मौखिकप्रसारणासाठी
75. What technique was perfected by 'Fuggers' to obtain information ? (A) Newsletters (B) Unofficial news (C) Employment of Informants (D) Printing	75. 'फ्युगर्स' नी माहिती मिळविण्यासाठी कोणते तंत्र निर्माण करून वापरले ? (A) बातमीपत्रे (B) गैरसरकारीबातम्या (C) माहितगारांची नेमणूक (D) मुद्रण

AUG - 19315/III

ROUGH WORK

AUG - 19315/III

ROUGH WORK